

Ilon Wikland „Sammeli, Epp ja mina“ (1997, ek 1998)

Iloni pere / Lemmikloomad / Koolimine / Vanalinnas uitamine ja kohvikuskäimine / Ema riiete, ehete ja meigitarvetega mängimine / Nurgas seismine

Väikese Maire-Ilon Pääbo esimene perepilt kujutaks tema vanaema Amalie Juse kodu Iloni sünnilinnas Tartus. Pildil oleks palju rõõmsaid inimesi – vanaema, tädi ja onud keset rohelusse mattuvat aeda. Laps ei olnud seal kunagi üksi. Kui saaks jäädvustada lõhnu, siis oleks seal ka vanaema kohviku kohal hõljuv magusate saiakeste hõng. Aga sellel pildil ei ole Iloni ema ja isa. Nemad elasid Tallinnas. „Nad töötasid kogu aeg ning mina nende ellu ei sobinud. Nad kartsid, et oleksin neid seganud. Nii jätsid nad mind vanaema Amalie hoolde. Usun, et see oli kõige parem, mis minuga võis juhtuda.“

Kui Ilon oli kolmeaastane, võtsid vanemad ta enese juurde. Iloni uus kodu asus Laial tänaval majas nr 13 kolmandal korrusel. Iloni ema Vida oli õppinud kunstikoolis Pallas joonistusõpetajaks ja jätkas Tallinnas õpinguid keraamika alal. Talle kuulus ka väike kudumisettevõtte. Isa Max töötas tekstiili-, pitsi- ja sukavabrikus insenerina, selle kõrval Tallinna Eratekstiilikooli direktorina. Neil olid käed-jalad töid-tegemisi täis. Lapse jaoks ei jätkunud aega. Ilon oli palju üksi, teenija hoidis tal silma peal.

Elu muutus, kui tüdrukule võeti esmalt valge angoora kass Miki ja varsti taani dogi Tito, kes said omavahel üllatavalt hästi läbi. Nüüd polnud Ilon enam kunagi üksi. Koos suure koeraga oli väikesel tüdrukul lõbus ja turvaline seigelda mööda Toompead ja Snelli tiigi ääres olevat parki. Nende väikesi kinga- ja suuri käpajälgi oli terve Tallinna vanalinn täis. Ilonile anti ka pisut taskuraha, mis rändas enamasti Maiasmoka kohviku kassasse. Niisiis oli neil avastusretketel kaasas ikka kotitäis šokolaadiküpsiseid või muud magusat. Ilon oli julge ja iseseisev tüdruk. „Kui oled üksi, pead julgema asju teha, pead julgema hüpata,“ meenutab Wikland oma lapsepõlve.

Ühest usumatust ja tagantjärele naljakast seigast jutustab raamat „**Sammeli, Epp ja mina**“. Seitsmeaastane Ilon teab, et peab septembris kooli minema. Ta tõuseb täitsa ise, paneb koolivormi selga. Aga kus on ema, kes peaks lapse esimesel päeval kooli viima? Ema magab veel magusasti. Rutuline äratus ja koos kiirustatakse üle Toompea Prantsuse Lütseumi. Ilon jõuab napilt teise tundi. Siis selgub, et kool algas juba paari päeva eest...

Koolis Ilonile meeldis, ta leidis endale sõpru ja mängukaaslasi. Õppida oli lihtne, sest vanaema oli talle tähed selgeks õpetanud. Tollel ajal olid emad

enamasti kodused ja ootasid koolist tulevat last sooja lõunasöögiga. Aga mitte Iloni ema. Vida lahendas selle mure omal kombel – ta leppis kohvikus kokku, et tütar tuleb iga päev ja sööb seal lõunat, kuu lõpus tasub aga ema arve. Mida laps selle oivalise võimalusega peale hakkas? Tellis muidugi ohtralt (ja sageli ainult) magustoitu. Keegi ei kontrollinud väikese tüdruku maiustamist ega seda, kas ta üldse hambaid peseb. Hilisemas elus oli Ilonil tegu, et hambad korda saada, tunnistab ta ise.

Raamat kirjeldab päeva täis maiustamist ja ohjeldamatuid mängu koos sõber Epu ja koer Sammeliga. Muuseas, oma tegelikku lapsepõlvekoera Titot pole Ilon kordagi joonistanud. Ent näeme piltidel tema kassi Mikit, kes laste hoolituse tõttu aknast alla kukub ja käppa vigastab.

Tüdrukud pööravad pahupidi Iloni ema riidekapi ja tualettlaua sahtlid. Nad riietuvad nagu nende arusaamist mööda daamid riides käivad, mukivad end üles – meigivad ja lõhnastavad ja ehivad – ja lõpuks, leidnud alkoholitõmmises kirsside purgi, maiustavad joovastuseni ning hüppavad sohval nagu batuudil. Selles kõiges võib näha üht lõbusalt õhtusse kulgenud päeva. Kuid rõõmsa päeva taga aimub kurbust – nii-öelda võti-kaelas-lapse sunnitud iseseisvust ja omapäijäetust.

Muidugi saab pööraseid tempe teinud Ilon ema käest tõreleda. Muidugi see vaid kasvatab trotsi. Muidugi tuleb seda ka välja näidata. Nii rebibki nurka pandud Ilon südametäiega tapeeti seinast lahti. Need tapeedikillud pole üksnes pahameeleväljendus. Need on märgid iseenese hooleks jäetud lapse kurbusest.

■ **Albumi vaatamine**

■ **Ema riiete selga proovimine**

Ilon Wikland, Rose Lagercrantz „Pikk-pikk teekond“ (1995, ek 1996, 2020) Ilon Wikland, Barbro Lindgren „Minu vanaema majas“ (2005, ek 2006)

Kollane kohver ja Haapsallu jõudmine / Iloni vanavanemad / Helge lapsepõlv / Sõda / Küüditamine / Kollane kohver ja pagemine Rootsi

Kui joonistada pilt Iloni lapsepõlvkodust, siis ei kujuta see ei Tartu vanaema maja ega korterit Tallinnas, vaid kollast puumaja Haapsalus. Ka sellel pildil puuduvad isa ja ema. Ilon oli kaheksa-aastane, kui tema vanemad lahutasid. Ema läks Itaaliasse monumentaalmaali õppima, isal oli uus naine. Ilon jäi üle. Wikland meenutab, et väiksena oli ta alati kuhugi saadetud – kas emaema juurde Narva-Jõesuu pansionaati või isa vanemate juurde Haapsallu. Aastake enne Teise maailmasõja puhkemist ja paar aastat enne sõjasündmuste veeremist üle Eesti sai õdusast väikelinnast Haapsalust Iloni kodu. Tema vanavanemad Julie ja Alexander Pääbo elasid Linda tänavas, apostliku õigeusu kiriku kõrval kollases puumajas. Aafrika rand ja lossivaremed olid kiviga visata. Lähedal asus ka algkool, mille teise klassi läks tüdruk „poole pealt“. Iloni vanavanemad olid mõlemad pedagoogid: vanaema Julie õpetas samas algkoolis, vanaisa oli olnud koolijuht ja õpetaja, siis õigeusu kiriku köster.

Ilon saabus Haapsallu, kollane kohver käe otsas. Jaamas ei oodanud teda keegi. Tüdruk oli ennegi omapäi Tallinnast Haapsallu sõitnud. Ema pani ta rongile ja palus kaasreisijail vaadata, et laps enneaegu ei väljuks. Aga alati oli teda oodatud. Nüüd võttis Ilon voorimehe ja palus viia end kiriku juurde kollasesse majja. Nii algab raamat „Pikk-pikk teekond“.

Haapsalu on õdus ja turvaline. Ilon suples suviti meres ja turnis varakevadel ajal jääpankadel, talvel uisutati merejää. Ta käis koolis ja mängis oma sõprade ning koeraga. Ta loeb ja joonistab alailma. Koguni nii palju, et vanaema teda sõnades laisaks tüdrukuks arvas. Kuid tüdruk pani tähele, et joonistavat last ei saada mamma Pääbo peenraid rohima. Hoolitseb hoopis selle eest, et lapsel alati paberit ja pliiatseid oleks. Vanaisa oli kuldsete kätega meister ja väga musikaalne. Ta meisterdas viiuleid ja pani kokku raadioaparaadi. „Minul oli hea Haapsalus vanaema-vanaisa juures elada, sest nemad armastasid mind ja hoolisid minust. Ma tundsin end hoituna, ma tundsin end hästi.“

Siis tuli võimuvahetus, toimus juuniküüditamine, sõda jõudis ka idüllilisse väikelinna. Wikland annab seda oma lapsepõlveraamatute piltidel edasi värvidega. Heleröömsate piltide hulka sugeneb värvivaeseid, tumedatoonilisi ja ähvardavaid. On pilt, millel ergab punane laik lumel, kus laps leinab oma koera, keda tabas sõduri kuul. Punane värvib ka tulekahjukuma taevarannal, kui pommitatakse (õnneks) eemal olevaid paiku. On pilt, millel küüdirong kui kitsas triip Siberi poole suundumas, pilvedest jälgimas tollaste võimurite

ähvardavad portreed. On tumedad sõdurikujud otsimas läbi eluruume, viimas inimesi öösel autodega minema. On pilt, millel mängivad lapsed istuvad kurvalt kivil, kuna neid on üks vähem ... Ka mamma Pääbol oli kohver pakitud. Hirmu ja ebakindluse päevad vaheldusid endiselt röömsate päevadega kuni aastani 1944. Tuli aeg pakkida uuesti kollane vineerkohver. Mõni kleit ja kingad, koolitunnistused ja mõned joonistused, veidike süüa teele kaasa...

Saksa okupatsioon oli vahetumas taas nõukogude okupatsiooniga ja ebakindlusetunne ning hirm üha kasvasid. Iloni isa oli oma perega Rootsi pagenud, Rootsis elas ka Iloni tädi Vally Pääbo-Laroche. Vanavanemad otsustasid 14-aastase Iloni üle mere saata. Endid pidasid nad uue elu alustamiseks liiga vanadeks. Kui suur pidi olema armastus, et saata viimane kõige kallim inimene enda juurest ära?! Kolmepäevasest sõidust tormisel merel kaljasega Meritäht ei mäleta Ilon midagi. Kooliõe perega koos jõudsid nad Dalarö saare sadamasse, kus neile pakuti kuuma kakaod ja võileibu. Rootsis jäi Ilon kollatõppe ja viidi haiglasse. Taas kaovad raamatupiltidelt värvid ja ilmuvad alles siis, kui tädi Vally saabub. Tädi ja isa pidasid nõu, mis Ilonist edasi saab. Lepiti kokku, et Ilon hakkab elama tädi juures Stockholmis, käima kunstikoolis. Isa kohustati tüdrit rahaliselt toetama kuni täisealiseks saamiseni.

„Kui kasvad niimoodi üles, et tunned, kuidas sind armastatakse, kuidas sa oled tähtis ja midagi väärt, siis saad sa sellest palju jõudu. Mina tõesti ammutasin lapsepõlvest Haapsalus tohutut jõudu. Jõudu, et olla mina ise ja hakkama saada ka kõige keerulisemates olukordades.“

■ **Musta karbi piltide vaatamine**

■ **Kaartidel olevate lausete lõpetamine**

Ilon Wikland „Kullake“ (2012, ek 2012)

Koer Sammeli / Kullake / Teised olulised loomad Wiklandi loomingus

Mis oleks Iloni joonistatud piltidel, kui ta ise valida saaks? Lapsed ja loomad – neid on alati kõige kergem joonistada, vastas Wikland usutlejale. Loomadega on kunstnikul eriline side. Lapsepõlves leevendasid tema üksildust kilpkonn ja kass Miki. Neile lisandus taani dogi Tito. Pärast Tito hukkumist aitas leina leevendada sõjameestest maha jäetud haige jalaga hobune, kelle eest tuli hoolt kanda. Ilon kaitses oma maja trepi all elutsevaid kassipoegi, keda neile majutatud vene ohvitseri tütar piinas. Ilon võttis temast kinni, astus tüdruku jalgade peale, hoidis teda haardes ja lubas ära tappa kui tüdruk veel nii teeb. Sõnum jõudis kohale.

Kergelt võib kinnistuda mulje, et väikese Iloni koer oli Sammeli, mitte Tito. Kunstniku lapsepõlve kujutavates raamatutes silkab tüdruku kõrval hoopiski Iloni täiskasvanuea truu kaaslane. Sammelist valmis ka mitu napitekstilist autoriraamatut, esimene neist jaapani kirjastaja õhutusel.

Kummastav, et aastaid enne Sammeli võtmist võib teda juba kohata Iloni piltidel – Edith Unnerstadi raamatus „Pip-Larssoni kõige väiksemad“ (1964). Aastal 1995 ilmunud „**Kus on Sammeli?**“ on nutikas otsimisraamat. Igal detailirohkel pildil näeb koera nina, sabaotsa või käppa, mida aga väike poiss ei märka. Kahe aasta pärast saab Sammelist väikese Iloni kaaslane raamatus „**Sammeli, Epp ja mina**“. Aastatel 2000 ja 2001 ilmusid „**Sammeli, uju!**“ ja „**Sammeli, tule!**“

Wiklandi autoriraamatute hulgas leidub üks pisarateni liigutav teos, see on 2012. aastal ilmunud „**Kullake**“. Lugu auto alla jäänud kassist ja väikese musta kassipoja ilmumisest juhtus päriselt kunstniku tütre Fredrikaga Šveitsis. Juhtunu puudutas kunstnikku sügavalt. Ta joonistas pildid täis suuri tundeid – hellust, leina ja rõõmu. Taas kasutab Wikland piltidel värvide kadumist, et edasi anda lapse suurt kurbust. Taas ergab punane kurjalt, et rõhutada juhtunu saatuslikkust. Väike must kassipoeg toob aga värvid tüdruku ellu tagasi.

Paljude Wiklandi illustreeritud raamatute piltidel kujutatakse laste ja loomade hella suhet. „Bullerby lastes“ on lapsed hoidjad ja kaitsjad, kui nad endale kassipojad võtavad või kui Liisa kasvatab üles hüljatud tallekese Pontuse või Olle kaupleb oma lemmiklooma hooletussejätud koera Svipi. See, kuidas Väikevend Karlssoni ja Pelle Soolavarese lugudes õnnetundes oma näo sülle võetud

kutsika või jänese kasukasse suruvad, on õrn ja liigutav. Nagu on liigutav ka üdini õnnetu Tjorven, kes end arvatavalt hukule määratud Pootsmani kaelakarvadesse peidab. Loomad on laste mängukaaslased, nende eest tuleb hoolitseda, neid armastada. Hobustega on veidi teistmoodi. Piltidel kujutab Wikland lisaks armastusele ka imetlust nende ilusate ja suurte loomade vastu. Kunagi ei kujuta ta tigedaid või ründavaid loomi. Ilon teab, et loomad võivad asendada vajakajäämisi laste elus ja olla inimestest paremad kaaslased.

■ ***Kotist Sammeli otsimine***

■ ***Raamatu „Kullake“ ettelugemine ja kohtumine kassipojaga***

Astrid Lindgreni raamatud

„Minu elus määras palju, et kohtasin Astrid Lindgrenit,“ on kunstnik öelnud mitmeid kordi. Ilon hakkas juba kunstikoolis käies tööle – kujundas näiteks raamatukaasi. Pärast lõpetamist polnud tal rahapuuduse tõttu võimalik haridusteed jätkata. Kuueteistaastaselt hakkas neiu tööle trükikoja juures, siis dekoratsiooniateljees, oli filmiajakirja kujundaja ning joonistas pilte teistes ajakirjades ilmuvatele lugudele. Ta oli 21-aastane, kui abiellus rootsi mereväehvitser Stig Wiklandiga. Sündis tütar Helene. Ilon oli lapsega kahekesi kodus. Rohkemgi kui raha vajas noor kunstnik erialast tööd, mis võimaldaks samas ka lapse eest hoolitseda. Ta otsustas minna kirjastusse Rabén&Sjögren toimetaja Lindgreni jutule ja talle oma pilte näidata. Seda soovitas kunagine õpingukaaslane, kes samas kirjastuses töötas.

Astrid Lindgrenil oli pooleli „**Mio, mu Mio**“ käsikiri. „Pipi Pikksuka“ joonistanud kunstnik Ingrid Vang-Nyman oli väga haige, sestap vajas kirjanik uut kunstnikku. Ilon sattus õigel ajal õigesse kohta. Lindgrenile proovipildid meeldisid ja nii algas aastakümneid kestnud viljakas ja särav koostöö. „Mio ...“ on muinasjutuline lugu lapsendatud Bo'st, kelle kasuvanemad temast õigupoolest ei hooli. Oma fantaasias leiab üksinduse all kannatav poiss armastava isa, hea sõbra Jum-Jumi ning truu ratsu ja teeb läbi vaprust nõudvad seiklused, kus tal tuleb vastu astuda rüütel Katole ning tema piiluritele, et vabastada lapsed.

Lindgren on 1986. aastal öelnud: „*Ainus, mida kindlasti tean ja tunnen on see, kui palju sa tähendad minu raamatuile. Oma piltidega oled aidanud neil jõuda lugejateni. Paljud lapsed mäletavad terve elu Sinu loodud pilte. Need jäävad unustamatuks osaks nende lapsepõlvest.*“

Nüüdsest on Ilon Wiklandil alati tööd. „**Bullerby lapsed**“ erineb „Miost ...“ nagu öö ja päev. Kunstnik sai kujutada õnnelikku ning turvalist maaelu ja rõõmsaid lapsi, kes mängivad koos ning kellega juhtub alailma midagi huvitavat. Kunstnik käis enne tööle asumist vaatamas neid paiku, kus Lindgren üles kasvas, kuid joonistas rootsi lasteraamatusse ka killukese Eesti ennesõja-aegset idüllit, esemeid ja sisustust oma kunagisest kodust ja mõned lapsedki sarnanevad Iloni omaaegsete mängukaaslastega.

Lindgren ei sekkunud Wiklandi töösse. Vaid kahel korral soovis ta oma raamatus näha teistmoodi kujutatud tegelast. Üks neist oli **Karlsson**, kelle Ilon joonistas vanemapoolseks „onklik“. Meile tuttava Karlssoni leidis kunstnik Pariisi turult. Seal lükkas enda ees käru üks siniste pükste ja ruudulise säriga pisike mees. Ilon jälitas teda tükk aega, et kuju paberile visandada. Mees märkas seda ja kõõritas jälitajat pahasel pilgul. Preili Sock aga jalutas

kunstnikule Stockholmis vastu. Seda raamatut oli Ilonil väga lõbus joonistada ja mõelge – selle lõbu eest veel maksti ka! Muuseas, ka Väikevend on esialgu end üksikuna tundev poiss, kes soovib enesele koera, saab aga hoopis ettearvamatult mängukaaslase, kellega tal kunagi igav pole. Kerge ka mitte.

„Röövlitütar Ronja“ nime tegelane oli teine, kelle välimusega Lindgren rahule ei jäänud. Ilon joonistas sirgete juustega ja viltuste silmadega lapi tüdruku, kirjanik soovis, et Ronja oleks ilus ja käharpäine. Mattise röövlikamba kujutamise huvides hiilis kunstnik hommikuti viinapoe ümber, et jälgida sabas seisvaid mehi. Mattis ise sarnaneb Iloni väimehega. Röövli lossi ja selle torni joonistades juhtus nii, et valmis pildil meenutas see ühtäkki Haapsalu linnust. Raamatus kujutatud tõtskääbused olid ühed kunstniku lemmikud. Lindgren soovitas neid joonistades mõelda väikestele vanainimestele vanade kodus. Metsmardused ja hallvanakesed olid samuti fantaasiaolendid, kelle väline olek sündis kunstniku peas. Raamat räägib laste iseseisvumisest, Ronja ja Birki sõprusest, samuti tülliminekest ja leppimisest isaga.

„Vennad Lõvisüdamed“ on Wiklandi jaoks kõige hingelähedasem raamat. Korbi ja Joonatani seiklused jõudsid kunstniku lauale osade kaupa. Algust joonistades ei teadnud ta lõppu. Korp kuulub tema lemmiktegelaiste hulka, see väike laps peab ületama hirmu, hirmu lohe Katla ees, hirmu surma ees, ta peab hüppama. Wikland on ise sarnast tunnet kogenud.

„Väike Tjorven, Pootsman ja Mooses“ pakkus kunstnikule võimaluse joonistada lapsi, loomi ja Rootsi saarestiku maastikke ning Soolavarese saart, kus Tjorven on püsielanik ja Pelle ning Stina suvekülalised. Selle raamatu originaalillustratsioonid läksid paraku kaotsi. Ainsana on säilinud plakati-moõtu pilt Tjorvenist ja Pootsmanist, mis pole joonistatud raamatu jaoks.

„Lärmisepa tänava Lota“ eeldas nagu „Bullerby lapsedki“ kunstnikult elavate ja vallatute laste kujutamist, aga nende ümbruseks oli seekord mitte küla, vaid väikelinn. Ilon joonistas Lota maha oma noorima tütre Anna pealt, kes oli siis kolmene. Nelja tütre emana polnud Wiklandil vaja modelle kaugelt otsida – tütreid ja nende sõbrad rändasid tegelastena tihtilugu raamatust raamatusse, hiljem ka lapselapsed.

Wikland oma tööst: „Joonistamine on olnud minu elu.“ „Ma joonistan tundmust, tunnet. /---/ Kui pildis on tunne tabatud, hakkab pilt rääkima.“ „Kui minu pildid sulavad tekstiga täielikult ühte, on minu töö tehtud, ma olen õnnelik ja ei vaja mingit ekstra meelepidamist.“

■ **Millistest A. Lindgreni raamatutest on tekstilõigud kohvril pärit?**

■ **Raamatutegelaste kaardipaaride leidmine**

Ilon Wikland, Barbro Lindgren „Kartulilapsed“ (2007, ek 2008) ja Iloni Imedemaa

„Kartulilaste“ idee allikad / Punane müts / Piltide jõudmine koju / Iloni Imedemaa sünd / „Olen alati siin. Ilon“

Aastal 2007 joonistas Wikland oma neljanda Eesti ja kolmanda Haapsalu teemalise raamatu „Kartulilapsed“. Selleski raamatus toimetab tüdruku kõrval tuttav koer. Kunstnik oli kaotanud oma truu sõbra Sammeli, kes 16 aastat talle seltsi pakkus. Raamatupildid andsid võimaluse veel koos olla. Raamatus on ka vanaema ja tema kollane maja, aga enam ei pole loos midagi hirmutavat ega kurba. Piltidel näeme ka üht teist Haapsalu maja, mis asub Kooli tänaval ja kus asub praegu Iloni Imedemaa.

Imedemaa seeme külvati 2003. aastal, kui kunstnik Wiklandist sai ristiema reisilaevale Victoria. Selles on tema maalitud mängutoa seinad. Laeva ristimisel sattus kunstnik vestlema Rootsi suursaadikuga Eestis Dag Harteliusega. Wikland oli hakanud mõtlema, mida teha oma arvukate piltidega, mis seisavad hoiul ja mida keegi ei näe. Jõuti mõttele, et need võiks kinkida Eesti riigile. Kultuuriministeeriumist pöörduti Läänemaa muuseumi direktori Talis Vare poole küsimusega, kas Haapsalus oleks kohta, kus pilte püsivalt näidata ja hoida. Juhtumisi anti aastal 2004 muuseumile kasutada kolmekorruseline maja Kooli tänaval, mille juures oli ka abihoonetega aed. Seega oli võimalus olemas ja vastuseks jah.

Aastal 2006 allkirjastas Wikland lepingu, millega andis 800 originaalillustratsiooni lapsepõlvelinna Haapsalu muuseumile. Samal aastal avati Iloni Imedemaa galerii maja esimesel korrusel. Enne seda tuli teha palju tööd, et hoone korda saaks. *„Kui ma esimest korda läksin Kooli 5 maja esimesele korrusele, nägin tõesti väga koledat pilti. See pilt jäi mällu ja joonistasin selle oma raamatusse „Kartulilapsed“, kui tüdruk ja Sammeli lähevad tühja rohelisse majja ning kuulevad kartulilaste appihüüdeid.“*

Kartulilapsed ise jõudsid kunstnikuni tänu Sammelile, kes oli aeda maha pandud kartulid üles kraapinud ja söi neid. Ilon viis ühe mugula tuppa ja tegi sellele käed-jalad. Raamatus satub mööda linna asjadeotsimise mängu mängiv tüdruk vanasse majja ja leiab sealt hädaldavate kartulilapsede. Neil pole, kus elada, ja laps viib nad oma koju. Nukk Rosalindale uustulnukad ei meeldi, ta solvab neid ja nad lahkuvad. Hommikul lähevad Sammeli ja tüdruk kartulilapsi otsima. Pagejad leitakse ja lõpuks süüakse üheskoos vanaema tehtud pannkooke.

Piltidel kannab tüdruk kahe tutiga viltmütsi, millist kohtab ka Iloni Imedemaa

logol. Mütsi ostis kunstnik kunagi Tallinnast, sest talle meeldivad lõbusad peakatted. Läks kolm aastat ja 2009. aastal avati majas lastele mõeldud teemakeskus. Kõik kolm korrust ja hoov olid nüüd korras ja valmis lapsi vastu võtma. Aastal 2014 uuendati põhjalikult esimese korruse näitusesaali ja väljapanekut. Imedemaa seinal seisab Ilon Wiklandi käega kirjutatud lause: „Olen alati siin. Ilon“.

-
- **Kartulilaste avastamine keldrist**
 - **Iloni Imedemaa viltmütsi proovimine**
 - **Tegeluslehe tutvustamine**